

antages at være i Stand til at føre Bedriften videre. Det vil være rimeligt under de foreliggende Forhold ikke at foregribe noget med Hensyn til en endelig Nedbringelse af Gældsbyrden og i hvert Fald foreløbig at afvente det Tidspunkt, da der bør regnes med mere sikre Forudsætninger med Hensyn til de Forhold, der er afgørende for Landbrugets Evne til at forrente Gælden.

Selv om Udvalget saaledes har ment at burde begrænse sin Overvejelse til den under de forhaandenværende Forhold strengt nødvendige Tilpasning af Gældsbyrden, har denne Opgave en uløselig Tilknytning til Spørgsmaalet om Kapitalens Rentekrav overfor Landbruget, og det har derfor været et ledende Hensyn under Overvejelserne at forme den øjeblikkeligt fornødne Aflastning saaledes, at denne ikke kan føre til en Stramning af Kapitalmarkedet, men saa vidt muligt bidrage til at støtte den Udvikling i Retning af en lavere Rentefod, som er i Gang, og som den indledede Rente- og Konverteringslovgivning baadé staar som Udtryk for og tilstræber at fremme.

Ved Overvejelser om en Sanering af Landbrugsgælden maa den Form, hvorunder Landbrugets Kreditforhold er organiseret, tages i Betragtning. Landbrugets Kreditorer er for en aldeles overvejende Del af Gælden ikke de egentlige Ejere af de paagældende Pengefordringer, men kun Repræsentanter for disse. Kreditforeninger, Hypotekforeninger, Sparekasser og Banker optræder som Formidlere af Kapitaler, der er opsparede, og det er under denne Form for Tilvejebringelse af Landbrugskrediten ikke muligt at sætte Kreditorer og Debitorer indenfor Landbruget i direkte Forbindelse med hinanden. Den naturlige Tilpasning af Gældsbyrden under ændrede Rentabilitetsforhold ved direkte Aftaler mellem Debitorer og Kreditorer kan som Følge heraf kun anvendes i den begrænsede Udstrækning, hvor Kreditor er den egentlige Ejer af de paagældende Pengefordringer.

Den i Landbruget anbragte fremmede Kapital er altsaa for langt den største Dels Vedkommende nøje forbundet med den Opsparingsvirksomhed, som alle Kredse indenfor det danske Samfund er Deltagere i, det være sig direkte gennem Egenopsparing og Besiddelse af Egenformue eller indirekte gennem Deltagelse i Opsparing og Formuebesiddelse i Forsikringsselskaber, Andelsselskaber, Fagforeninger o. s. v., og der kan derfor ikke paavises nogen Del af Befolkningen, som ikke direkte eller indirekte er interesseret i denne Kapital. Da vore Pengeinstitutter, Banker, Sparekasser og Forsikrings-selskaber, alle er knyttede til den Kreditydelse, som er blevet Landbruget til Del, og de i disse Pengeinstitutter repræsenterede Værdier til dels bygger paa Landbrugskapitalen, derunder ogsaa den Del af denne Kapital, som ikke for Tiden kan forrentes, er i Virkeligheden hele Befolkningen økonomisk interesseret i Landbrugets Gældsproblem.

Betragtet paa denne Maade er Landbrugsgælden et Led i det samlede danske Kreditsystem, der ikke kan overlades til sig selv, uden at det vil kunne faa vidtrækkende Konsekvenser for hele Erhvervslivet. Landbrugets Krediter repræsenterer et Udsnit af dansk Pengeøkonomi saa stort, at der maa gribes ind, om ikke en haardhændet Udvikling skal slaa for meget i Stykker. Ved Overvejelser af denne Art maa det heller ikke glemmes, at Landbruget ogsaa fremetter har et naturligt Kreditbehov, hvis Tilfredsstillelse ikke maa forhindres eller fordyres.

Den foran skildrede nøje Sammenhæng mellem Landbrugets Gældsbyrde og det danske Kreditsystems Organisation maa føre til en Erkendelse af, at alle, der er stærkest interesserede i ordnede Forholds Opretholdelse paa dette Omraade, maa solidarisk yde Bidrag til Afværgelse af et muligt økonomisk Sammenbrud. Disse Betragtninger har — i Forbindelse med den Usikkerhed, der knytter sig til Fastsættelsen af, hvor stor en Del af Landbrugskapitalen, der kan forrentes — ført Udvalget til det Resultat, at en pludselig og voldsom Afvikling af Landbrugets Gæld maa undgaas.